

Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΓΟΡΑ ΜΕΛΙΟΥ

Παραγωγή και κατανάλωση

Η πυκνότητα των μελισσιών στην ελεγχόμενη έκταση από την Κυπριακή Δημοκρατία κυμαίνεται περίπου στα 8,7 μελίτσια ανά τετ. χιλιόμετρο. Κυριότερες κυπριακές ποικιλίες μελιού είναι το θυμαρίσιο, το πορτοκαλιάς και το μυροφόρας (αγριολεβάντας), ενώ στην αγορά κυκλοφορεί ευρέως το «μέλι ποικίλης ανθοφορίας» (το οποίο συνήθως αποτελεί μίξη των παραπάνω).

Η παραγωγή μελιού στην Κύπρο, παρότι ακολουθεί αυξητική πορεία, επαρκεί για να καλύψει μόνο εν μέρει τη ζήτηση ανάγκες της εγχώριας αγοράς.

Το 2018, η παραγωγή ανήλθε σε 586 τόνους, την στιγμή που η ζήτηση ήταν 1.300 τόνοι. Συνεπώς, την περσινή χρονιά ποσοστό 45% της κατανάλωσης καλύφθηκε από την παραγωγή και το υπόλοιπο 55% από τις εισαγωγές, όπως φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα.

Την τελευταία τριετία, παρατηρούμε ότι αυξάνεται η εγχώρια παραγωγή, συνεπώς αυξάνεται ταυτόχρονα και το ποσοστό κάλυψης της εγχώριας ζήτησης από αυτήν.

ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗ ΜΕΛΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Έτος	Παραγωγή σε τόνους	Ζήτηση σε τόνους	Ποσοστό κάλυψης της ζήτησης από την εγχώρια παραγωγή
2018	586	1300	45,1%
2017	515	1318	39,1%
2016 ¹	246	815	30,2%

Πηγές: Cystat & Υπουργείο Γεωργίας/Κλάδος Προστασίας Φυτών & Μελισσοκομίας

Ενδεικτικό της αύξησης της παραγωγής είναι και το γεγονός ότι ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων μελισσοκόμων που διαχειρίζονται περισσότερες από 150 κυψέλες, για τις περιόδους 2016-17, 2017-18 και 2018-19 ανήλθε στους 59, 70, και 75 αντίστοιχα, ενώ ο συνολικός αριθμός κυψελών τους, ανήλθε σε 25.330, 29.782 (+17,6%) και 31.419 (+5,5%).

Η αύξηση της παραγωγής ευνοείται και από την κρατική πολιτική για την «Ανάπτυξη της Μελισσοκομίας στην Κύπρο», η οποία εφαρμόζεται τα τελευταία χρόνια (στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020) και περιλαμβάνει ποικίλες δράσεις για την προστασία των μελισσών και την αναβάθμιση της μελισσοκομικής χλωρίδας. Επιπλέον, τα τριετή Εθνικά Μελισσοκομικά

¹ Η χαμηλή παραγωγή μελιού κατά το έτος 2016 συνδέεται κυρίως με τις κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν στην Κύπρο, ιδιαίτερα με τη χαμηλή βροχόπτωση του υδρολογικού έτους 2015-2016, η οποία ανήλθε στα 309 χιλιοστά (έναντι 413 χιλ. το 2016-2017 και 447 χιλ. το 2017-2018).

Προγράμματα, που εποπτεύει το Υπουργείο Γεωργίας, μεριμνούν για την κατάρτιση των μελισσοκόμων και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων τους.

Εισαγωγές

Οι εισαγωγές μελιού στην Κύπρο δεν παρουσιάζουν σταθερή πορεία, παρότι η γενική τους τάση είναι ανοδική. Το 2018, ανήλθαν σε 2,13 εκ. Ευρώ, που αντιστοιχούσαν σε 718,8 τόνους (2,97 Ευρώ το κιλό). Επίσης, παρατηρούμε ότι την τελευταία τετραετία μειώνεται συνεχώς η μέση τιμή του μελιού που εισάγεται στην κυπριακή αγορά.

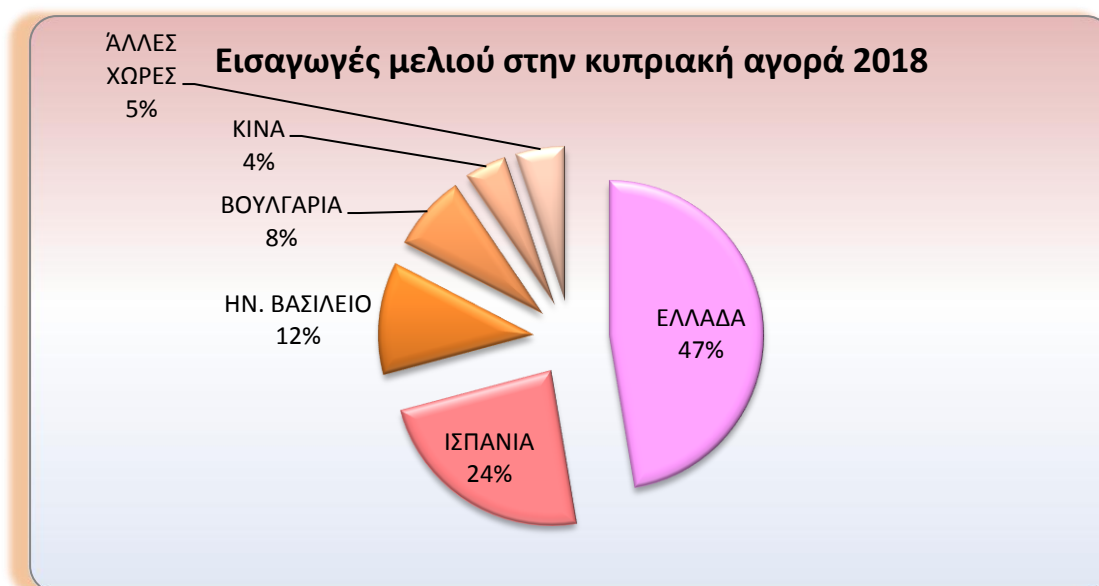
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΜΕΛΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ					
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	ΑΞΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	ΚΟΣΤΟΣ/ΚG
2018	718.897 kg	-11%	2.132.543 €	-11%	2,97 €
2017	807.158 kg	41%	2.404.732 €	39%	2,98 €
2016	573.301 kg	-1%	1.728.621 €	-2%	3,02 €
2015	578.909 kg	0,1%	1.772.329 €	0,1%	3,06 €

Πηγή: CYPSTAT, επεξεργασία HS 0409

Αντίστοιχα, οι κυπριακές **εξαγωγές μελιού** κινούνται σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα από τις εισαγωγές. Το 2018 ανήλθαν σε 41,4 χιλ. Ευρώ (έναντι 31,9 χιλ. το 2017 και 27,2 χιλ. το 2016).

Προμηθευτές

Η Ελλάδα είναι ο κυριότερος προμηθευτής της Κύπρου σε μέλι. Το 2018, το ελληνικό μερίδιο στις κυπριακές εισαγωγές μελιού ανήλθε σε 47%, που αντιστοιχεί σε 1,01 εκ. Ευρώ (έναντι 55% το 2017, 44% το 2016 και 53% το 2015). Ακολουθούν, για το έτος 2018, η Ισπανία (με 24% και 501 χιλ. Ευρώ), το Ην. Βασίλειο (με 12% και 250 χιλ. Ευρώ), η Βουλγαρία (με 8% και 170 χιλ. Ευρώ) και η Κίνα (με 4% και 92,7 χιλ. Ευρώ). Αξίζει να σημειώσουμε ότι το μέλι από την Κίνα δεν εισάγεται συσκευασμένο αλλά χρησιμοποιείται ως πρόσμιξη σε κυπριακά brands.

Πηγή: CYPSTAT, επεξεργασία HS 0409

Επίσης, αξιοσημείωτη είναι, για το έτος 2018, η αύξηση των κυπριακών εισαγωγών μελιού από το Ην. Βασίλειο (+128% έναντι του 2017 και +152% έναντι του 2016) και την Βουλγαρία (+51% έναντι του 2017 και +457% έναντι του 2016).

ΚΥΠΡΙΑΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΜΕΛΙΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018

ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ/ΚΓ
ΕΛΛΑΔΑ	337.466 kg	1.009.889 €	3,0 €
ΙΣΠΑΝΙΑ	179.747 kg	501.095 €	2,8 €
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	38.074 kg	249.766 €	6,6 €
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	74.094 kg	170.350 €	2,3 €
ΚΙΝΑ	62.230 kg	92.600 €	1,5 €
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	9.226 kg	47.071 €	5,1 €
ΙΤΑΛΙΑ	13.838 kg	24.622 €	1,8 €
ΑΥΣΤΡΙΑ	3.046 kg	21.205 €	7,0 €
ΒΕΛΓΙΟ	1.133 kg	14.259 €	12,6 €

Πηγή: CYPSTAT, επεξεργασία HS 0409

Σε ό,τι αφορά την μέση τιμή εισαγωγής για το 2018, το μέλι που εισήχθη από την Ελλάδα κόστισε 3 Ευρώ/κιλό, από την Ισπανία 2,8 Ευρώ/κιλό και από το Ην. Βασίλειο 6,6 Ευρώ/κιλό. Επισημαίνουμε ότι το αυξημένο κόστος των εισαγωγών από Ην. Βασίλειο οφείλεται στο μέλι ποικιλίας Manuka, το οποίο παράγεται στην Ν. Ζηλανδία και συσκευάζεται στο Ην. Βασίλειο. Το συγκεκριμένο μέλι ανώτερης ποιότητας έχει αρχίσει να γίνεται αρκετά δημοφιλές, ενώ πωλείται κυρίως στα

καταστήματα βιολογικών προϊόντων / υγιεινής διατροφής, ως προϊόν με ιδιαίτερες διατροφικές αλλά και θεραπευτικές ιδιότητες.

Εισαγωγές από την Ελλάδα

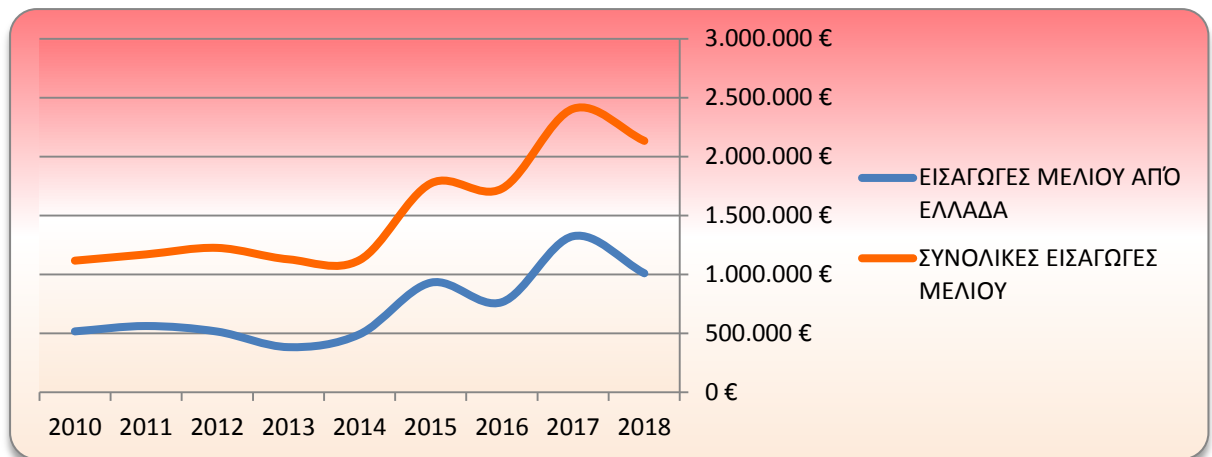
Ακολουθώντας την ανωτέρω γενικότερη τάση, οι κυπριακές εισαγωγές μελιού από την χώρα μας δεν παρουσιάζουν σταθερή πορεία. Το 2018, ανήλθαν σε 1 εκ. Ευρώ, καταγράφοντας, σε όρους αξίας, μείωση της τάξης του -24% και, σε όρους ποσότητας, μείωση κατά 28% συγκριτικά με το 2017. Η συγκεκριμένη μείωση συνδέεται αφενός με την αύξηση της εγχώριας παραγωγής μελιού και αφετέρου με την σημαντική αύξηση των εισαγωγών από Βουλγαρία και Ην. Βασίλειο κατά τα έτη 2017 και 2018.

ΚΥΠΡΙΑΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΜΕΛΙΟΥ ΑΠΟ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΣΕ ΚΓ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ/ΚΓ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΜΕΛΙΟΥ
2018	337.466	-18%	1.009.889 €	-24%	3,0 €	47%
2017	413.263	72%	1.324.980 €	73%	3,2 €	55%
2016	240.519	-28%	765.237 €	-18%	3,2 €	44%
2015	333.257	91%	930.680 €	89%	2,8 €	53%
2014	174.600	41%	492.573 €	29%	2,8 €	44%
2013	123.829	-10%	383.118 €	-26%	3,1 €	34%
2012	136.969	-56%	515.479 €	-8%	3,8 €	42%
2011	312.434	154%	562.567 €	9%	1,8 €	48%
2010	123.138	-31%	516.963 €	-29%	4,2 €	46%

Πηγή: CYSSTAT, επεξεργασία HS 0409

Όπως φαίνεται από το παρακάτω γράφημα, οι εισαγωγές μελιού από την Ελλάδα και οι συνολικές εισαγωγές μελιού στην κυπριακή αγορά (σε όρους αξίας) ακολουθούν παράλληλη πορεία.

Σήμανση

Η σήμανση του μελιού που πωλείται στην κυπριακή αγορά διέπεται από τους περί Μελιού Κανονισμούς του 2004 και 2015, οι οποίοι εναρμονίζονται με την Οδηγία 2001/110/ΕΚ (όπως αυτή έχει τροποποιηθεί μέχρι σήμερα).

Χώρες συγκομιδής: Σε ό,τι αφορά το μέλι το οποίο συσκευάζεται στην Κύπρο, είναι υποχρεωτικό στην σήμανσή του να αναγράφονται ονομαστικά οι χώρες συγκομιδής του. Στην περίπτωση αυτήν, δεν γίνονται αποδεκτές οι ενδείξεις «Μείγμα μελιών ΕΕ», «Μείγμα μελιών εκτός ΕΕ» ή «Μείγμα μελιών ΕΕ και εκτός ΕΕ».

Αντίθετα, η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει για το μέλι το οποίο εισάγεται στην Κύπρο συσκευασμένο, σε συσκευασίες λιανικού εμπορίου οι οποίες φτάνουν στον τελικό καταναλωτή.

Η διατροφική δήλωση δεν είναι υποχρεωτική για το μέλι. Ωστόσο, εάν ένας τυποποιητής μελιού επιθυμεί εθελοντικά να συμπεριλάβει στη σήμανση μελιού διατροφική δήλωση, αυτή θα πρέπει να συμμορφώνεται πλήρως με τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1169/2011, όπως ισχύει για τα τρόφιμα στα οποία η διατροφική δήλωση στη σήμανση είναι υποχρεωτική.

Επίσης, **δεν είναι υποχρεωτική στην Κύπρο η ένδειξη φυτικής ή ανθικής προέλευσης.** Σαν αποτέλεσμα, ορισμένες συσκευασίες φέρουν απλώς την ένδειξη «μέλι», χωρίς να διευκρινίζουν περαιτέρω την πηγή προέλευσης.

Επιπρόσθετα, οι αρμόδιες αρχές της Κύπρου, σε συνεργασία με τους συνδέσμους μελισσοκόμων, προσπαθούν να ρυθμίσουν την εθνική νομοθεσία για το μέλι, ώστε αυτή να καθορίζει ελάχιστες απαιτήσεις (ελάχιστο ποσοστό γυρεόκοκκου, οργανοληπτικά χαρακτηριστικά κ.α.) για την ονομασία ενός μελιού ως μέλι θυμαριού, μυροφόρας, ή πορτοκαλιάς (τα οποία παράγει περισσότερο η Κύπρος). Μέχρι την θέσπιση των παραπάνω προϋποθέσεων, το μέλι το οποίο θεωρείται ως θυμαρίσιο, πορτοκαλιάς ή μυροφόρας, θα πρέπει να φέρει την γενική ονομασία «μέλι ανθέων», ενώ σε άλλο σημείο της σήμανσης θα είναι δυνατό να αναγράφει η ένδειξη «Μέλι ποικίλης ανθοφορίας, συμπεριλαμβανομένου θυμαριού /

πορτοκαλιάς/ μυροφόρας». Επί του παρόντος, πάντως, κυκλοφορούν στην κυπριακή αγορά συσκευασίες μελιού με την ένδειξη «θυμαρίσιο».

Το ελληνικό μέλι και η λιανική αγορά της Κύπρου

Οι ελληνικές ετικέτες δεν είναι ιδιαίτερα διαδεδομένες στις υπεραγορές, αλλά συνήθως διατίθενται σε καταστήματα βιολογικών/delicatessen (εκτός από το ΑΤΤΙΚΙ, το οποίο βρίσκεται σε αρκετά supermarkets και το MELIRA, το οποίο πωλείται στα duty free των κυπριακών αεροδρομίων και σε μεγάλα τουριστικά καταστήματα). Επίσης, ελληνικό μέλι περιέχεται ως συστατικό σε πολύ γνωστές κυπριακές ετικέτες, οι οποίες περιλαμβάνουν μίξη μελιών από διάφορες χώρες. Πράγματι, ορισμένες από τις πλέον διαδεδομένες ετικέτες μελιού στην Κύπρο, όπως η Ωραία Άλωνα και η Manroudes, χρησιμοποιούν μίξη μελιών, από χώρες εντός και εκτός ΕΕ.

Σημειώνουμε επίσης ότι δεν απαντώνται στην Κύπρο οι ελληνικές ετικέτες πολύ υψηλής ποιότητας, πιθανότατα επειδή η τιμή είναι καθοριστικός παράγοντας για τους εδώ εισαγωγείς.

Σε ό,τι αφορά τα ξένα brands, ιδιαίτερη απήχηση γνωρίζουν οι ετικέτες από Ην. Βασίλειο και Βουλγαρία.

Οι τιμές της λιανικής αγοράς

Παραθέτουμε ενδεικτικές τιμές μελιού, το οποίο διατίθεται στις κυρίως στις κυπριακές υπεραγορές και ηλεκτρονικά καταστήματα.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΜΕΛΙΟΥ	ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ /ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ	ΤΥΠΟΣ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ	ΤΙΜΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ	ΤΙΜΗ €/1ΚΓΡ	ΣΗΜΕΙΟ ΠΩΛΗΣΗΣ
Χαλβαδοποιία Όλυμπος	Μέλι Κρήτης Γλυκάνθη	Ελλάδα	Ανθέων & κωνοφόρων	3,99 €/450 GR	8,87	LIDL CYPRUS
ΑΤΤΙΚΙ ΡΙΤΤΑΣ	ΑΤΤΙΚΙ	Ελλάδα	Ανθέων	6,25 €/455 GR	13,7	GOLDEN CHOICES S/M
ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ	Η Ωραία Άλωνα	Κύπρος	Ανθέων	4,72€/475 GR	9,94	ΑΛΦΑ ΜΕΓΑ ΥΠΕΡΑΓΟΡΕΣ
ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ	Η Ωραία Άλωνα	Κύπρος	Ανθέων	5,93€/1000 GR	5,93	SPAR SUPERMARKET
ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ	Η Ωραία Άλωνα	Κύπρος	Ανθέων	5,75€/1000 GR	5,75	ΓΑΛΛΕΞΙΑΣ
REGINA – ΚΟΥΡΑΝΤΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΑΝΘΕΜΙΑ	Ελλάδα	Ανθέων	3,99€/900GR		MEGA CASH & CARRY SUPERMARKET
REGINA – ΚΟΥΡΑΝΤΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΑΝΘΕΜΙΑ	Ελλάδα	Ανθέων	2,99€/1000GR	2,99	SUPER DISCOUNT STORES

MAS Supermarkets Ltd	MAS BEST BRAND	Κύπρος	Ανθέων	3,89€/900GR	4,32	MAS SUPERMARKET
P&S DISTRIBUTORS	ΔΩΡΟ ΘΕΟΥ	Κύπρος	Ανθέων	2,50€/1000GR	2,50	MAS SUPERMARKET
CAC PAPANTONIOU TRADING LTD	DIALEKTO	Κύπρος	Ανθέων	4,95€/1000GR	4,95	PAPANTONIOU SUPERMARKETS
Μ.Φ.(Όρος Μαχαιρά) LTD	Όρος Μαχαιρά	Κύπρος	Άβραστο ανθέων	6,25 €/500GR	12,5	SUPERMARKETCY
Μ.Φ.(Όρος Μαχαιρά) LTD	Όρος Μαχαιρά	Κύπρος	Ανθέων	5,25 €/500GR	10,5	SUPERMARKETCY
ΣΑΒΙΟΛΑΚΗΣ	Σφακιανό	Ελλάδα	Θυμαρίσιο	14,45/950 GR	15,2	SUPERMARKETCY
Honeymell Z.P Ltd	Το Τζιβέρτι	Κύπρος	Ανθέων	5,88 €/485GR	12,1	SUPERMARKETCY
Honeymell Z.P Ltd	Το Τζιβέρτι	Κύπρος	Θυμαρίσιο	7,96 €/485GR	16,4	SUPERMARKETCY
MAYPOYΔΗΣ ΑΕ	Μέλι Μανρουδες	Κύπρος	Ανθέων	2,99 €/380GR	7,9	SUPERMARKETCY
MAYPOYΔΗΣ ΑΕ	Μέλι Μανρουδες	Κύπρος	Ανθέων	3,99 €/475GR	8,4	SUPERMARKETCY
LONDOU TRADING LTD	BONAPI	Ισπανία	Ανθέων	3,94 €/450GR	8,75	CHEAP BASKET CY

Λευκωσία, Νοέμβριος 2019

Σοφία Πουγούνια
